

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 214/21
V Luxemburgu 30. novembra 2021

Rozsudok vo veci C-3/20
LR Ğenerálprokuratúra

Ak orgán činný v trestnom konaní konštatuje, že guvernér centrálnej banky členského štátu, ktorého konanie tento orgán prešetruje, sa tohto konania zjavne nedopustil vo svojom úradnom postavení, konanie voči nemu môže pokračovať, keďže imunita voči právomoci súdov sa neuplatňuje

Podvod, korupcia alebo pranie špinavých peňazí teda nie sú činnosťami, ktoré takýto guvernér vykonáva v úradnom postavení

V júni 2018 lotyšská prokuratúra obvinila guvernéra Národnej banky Lotyšska (ďalej len „AB“) z rôznych korupčných trestných činov na Rīgas rajona tiesa (Okresný súd Riga, Lotyšsko). Konkrétne sa AB vytýka, že prijal dva úplatky v súvislosti s postupom v oblasti dohľadu nad obozretným podnikaním jednej lotyšskej banky a že prepral špinavé peniaze pochádzajúce z jedného z týchto úplatkov.

Ako guvernér Národnej banky Lotyšska, ktorého posledné funkčné obdobie guvernéra sa skončilo v decembri 2019, bol AB tiež členom Generálnej rady a Rady guvernérov Európskej centrálnej banky (ECB).

Vzhľadom na túto osobitosť sa Okresný súd Riga pýta, či na základe svojho postavenia člena Generálnej rady a Rady guvernérov ECB môže AB požívať imunitu na základe článku 11 písm. a) Protokolu (č. 7) o výsadách a imunitách Európskej únie¹, ktorý úradníkom a ostatným zamestnancom Únie priznáva imunitu voči právomoci súdov vo vzťahu ku všetkým činnostiam, ktoré vykonali vo svojom úradnom postavení.

Okresný súd v Rige tak rozhodol položiť Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku s cieľom zistiť, či a prípadne za akých podmienok a akým spôsobom môže guvernér centrálnej banky členského štátu požívať v rámci trestného konania, ktorého je predmetom, súdnu imunitu na základe Protokolu o výsadách a imunitách.

Posúdenie Súdny dvorom

Súdny dvor zasadajúci vo veľkej komore po pripomenutí, že všetci guvernéri centrálnych bánk členských štátov sú členmi Generálnej rady ECB a že guvernéri centrálnych bánk členských štátov, ktorých menou je euro, sú okrem toho členmi Rady guvernérov ECB, najskôr poznamenáva, že Protokol o výsadách a imunitách sa v súlade so svojím článkom 22 uplatňuje na ECB, členov jej orgánov a jej zamestnancov. V dôsledku toho sa tento protokol uplatňuje na guvernérov centrálnych bánk členských štátov ako členov najmenej jedného orgánu ECB.

V tomto rámci môžu guvernéri centrálnych bánk požívať najmä imunitu voči právomoci súdov stanovenú v článku 11 písm. a) Protokolu o výsadách a imunitách, pokiaľ ide o činnosti vykonávané v ich úradnom postavení člena orgánu ECB. V súlade s týmto ustanovením uvedení guvernéri naďalej požívajú túto imunitu voči právomoci súdov aj po skončení výkonu svojej funkcie.

¹ Protokol (č. 7) o výsadách a imunitách Európskej únie (Ú. v. EÚ C 202, 2016, s. 266, ďalej len „Protokol o výsadách a imunitách“).

Pokiaľ ide o predmet a rozsah ochrany stanovenej v článku 11 písm. a) Protokolu o výsadách a imunitách, Súdny dvor ďalej zdôrazňuje, že podľa článku 17 prvého odseku uvedeného protokolu sa imunita voči právomoci súdov priznáva výlučne v záujme Únie. Článok 17 druhý odsek toho istého protokolu uplatňuje túto zásadu ustanovením, že každá inštitúcia Únie je povinná vzdať sa tejto imunity vždy, ak uzná, že vzdanie sa imunity nie je v rozpore so záujmami Únie.

Ak teda ECB dostane žiadosť o zbavenie guvernéra centrálnej banky imunity voči právomoci súdov v súvislosti s prebiehajúcim vnútroštátnym trestným konaním, jedine ECB prislúcha posúdiť, či je zbavenie imunity v rozpore so záujmami Únie.

Naproti tomu aj ECB, aj orgán zodpovedný za trestné konanie týkajúce sa guvernéra národnej centrálnej banky majú právomoc konštatovať, či sa guvernér dopustil konania, ktoré môže byť predmetom trestnoprávnej kvalifikácie, vo svojom úradnom postavení člena orgánu ECB a či z tohto dôvodu spadá do pôsobnosti imunity voči právomoci súdov stanovenej v článku 11 písm. a) Protokolu o výsadách a imunitách.

Pokiaľ ide o spôsoby tohto rozdelenia právomocí, Súdny dvor spresňuje, že ak orgán zodpovedný za trestné konanie zistí, že guvernér centrálnej banky sa zjavne nedopustil sporného konania vo svojom úradnom postavení člena orgánu ECB, konanie voči nemu môže pokračovať, keďže imunita voči právomoci súdov sa neuplatňuje. Je to tak v prípade podvodu, korupcie alebo prania špinavých peňazí, ktorých sa dopustil guvernér centrálnej banky členského štátu, ktoré koncepčne vybočujú z rámca úloh funkcie úradníka alebo iného zamestnanca Únie.

Ak naopak vnútroštátny orgán v ktoromkoľvek štádiu trestného konania zistí, že dotknutý guvernér sa dopustil sporného konania vo svojom úradnom postavení člena orgánu ECB, musí požiadať o zbavenie imunity voči právomoci súdov. Ak si vnútroštátny orgán kladie v tejto súvislosti otázky, prislúcha mu obrátiť sa na ECB a v prípade, že sa ECB domnieva, že činnosti boli vykonané v úradnom postavení, požiadať ju o zbavenie imunity dotknutého guvernéra. Takýmto žiadosťiam o zbavenie imunity sa musí vyhovieť, pokiaľ sa nepreukáže, že tomu bránia záujmy Únie.

Dodržanie tohto rozdelenia právomocí okrem toho podlieha preskúmaniu Súdnym dvorom, na ktorý možno podať žalobu o nesplnenie povinnosti podľa článku 258 ZFEÚ v prípade, že vnútroštátne orgány si nespĺnili povinnosť obrátiť sa na dotknutú inštitúciu Únie v prípade, že nemožno rozumne vylúčiť akékoľvek pochybnosti o tom, či sa uplatňuje imunita voči právomoci súdov. Ak naopak dotknutá inštitúcia Únie nesúhlasila so zbavením imunity, platnosť tohto odmietnutia môže byť predmetom návrhu na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom alebo žaloby dotknutého členského štátu na základe článku 263 ZFEÚ.

Pokiaľ ide o rozsah imunity voči právomoci súdov, stanovenej v článku 11 písm. a) Protokolu o výsadách a imunitách, Súdny dvor spresňuje, že takáto imunita nebráni celému trestnému stíhaniu, najmä vyšetrovacím úkonom, zhromažďovaniu dôkazov a oznámeniu aktu o vznesení obvinenia. Ak sa však už v štádiu vyšetrovania vedeného vnútroštátnymi orgánmi a pred podaním obžaloby na súd zistí, že úradník alebo zamestnanec Únie môže požívať imunitu voči právomoci súdov vo vzťahu k činnosti, ktorá je predmetom trestného stíhania, týmto orgánom prislúcha, aby požiadali dotknutú inštitúciu Únie o zbavenie imunity. Okrem toho vzhľadom na to, že táto imunita chráni dotknutého úradníka alebo zamestnanca Únie iba vo vzťahu k danému skutku, nebráni tomu, aby sa dôkazy zhromaždené počas policajného alebo súdneho vyšetrovania týkajúceho sa tohto úradníka alebo zamestnanca mohli použiť v iných konaniach týkajúcich sa iných skutkov, na ktoré sa nevzťahuje imunita alebo ktoré smerujú proti tretím osobám.

V poslednom rade Súdny dvor uvádza, že hoci sa imunita voči právomoci súdov neuplatňuje, ak sa voči osobe požívajúcej túto imunitu vedie trestné konanie za činnosti, ktoré neboli vykonané v rámci funkcií, ktoré vykonáva v mene inštitúcie Únie, zneužívajúce vnútroštátne stíhania začaté za činnosti, na ktoré sa nevzťahuje táto imunita, s cieľom vyvinúť tlak na dotknutého zamestnanca Únie, by boli v každom prípade v rozpore so zásadou lojálnej spolupráce zakotvenou v článku 4 ods. 3 treťom pododseku ZEÚ.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.